

Адреса Редакції і Адміністрації: "Громадський Голос", Львів, Ринок 10, II. п.

Редакція рукописів не звертає.
Невідписаних дописів не жістить.

ПЕРЕДПЛАТА: чвертьрічно 2:50 зол. За границею 2 ам. долари в рік, або їх вартість в ин. валюті.

Чекове конто П. К. О. ч. 151.520.

В справі оголошень звертатися до Адміністрації.

Виходить в кожну суботу.

Ціна примірника 20 сот.

БОРІТЕСЯ — ПОБОРЕТЕ!

Позір Львівщина!

Дня 27. червня (в неділю) відбудеться о год. 1 попол. велике селянське віче в салі чит. „Просвіти“

в Стронятині

в господарських і організаційних справах. Товариші з дооколичних сіл. Приходіть також на селянську раду!!

ПОЗІР СТРИЙЩИНА! Дня 1. липня ц. р. відбудеться повітове селянське віче В СТРИЮ в полудне в салі „Народного Дому“.

Вже час! Товариші! Вже час!

Вже час, щоби Ви надіслали передплату на третій чвертьрік. Краще, колиб Ви прислали відразу належитість аж до кінця року. Хоч кошти наперу і друку зросли, то ми всежтаки не підносимо ціни на передплату. Присилайте в час, бо тільки від Вас залежить, чи «Гром. Голос» і на дальше буде виходити точно що тижня. Присднуйте нам нових передплатників, бо тільки тоді зможемо побільшити обем газети. Памятайте, що «Гром. Голос» це одинокий заступник українських працюючих мас, який безоглядно бореться з усякою національною і соціальною неволею.

Село мовчати не буде!!

Східна Галичина, Волинь, Підляшша, Полісся, Західна Білорусь це одинокі в Европі сторони, в яких населення не має права самоврядування. Тому, що той скандал зачинає вже бути світовим, польське правительство зачинає ним ніби турбуватися. Нове польське правительство подало до відома, що воно рішається саморозпорядити вибори до громадських рад, на випадок, колиб сойм польський не ухвалив закону про самоврядування Але привілей виборів отримують тільки міста, Село дальше передається на ласку самоволі старостів і на-

казних війтів. Розпорядок у справі виборів до міських рад має появилися в липні, а вибори будуть переведені в вересні. Таким способом спольонізовані і зюдеізовані міста на західно-українських землях мають перед Европою свідчити про це, що більшість населення на тих землях є польська. Але всеодно справу самоврядування громад і то сільських не поведеться сховати під стіл.

Село дальше мовчати не буде!

Австрійський дух покутує...

Правительство Бартля обстоює дальше вперто зміну польської конституції в тім напрямі, щоби як найбільше зміцнити владу президента. Між иншим старається надати президентові право видавати розпорядки з силою закона, коли сойм розвизаний або коли скінчилася його каденція. Теж мавби право президент сам установлювати бюджет, колиби сойм до 4 місяців його не ухвалив.

Як бачимо, то правительство Бартля хоче завести таку саму конституцію в Польщі, яка була за небіжки Австрії. Там при помочи славетного параграфу 14-го рядила шляхта й буржуазія цілі десятки років, аж завалила Австрію. — Можна бути певним, що та зміна конституції не допоможе також Польщі.

Побоювання польських газет.

Польська поліція передає через „Люстровани Курер Цодзєнни“, що в Східній Галичині працює „Західно-українська партія військової оборони“ (ЗУПВО), котра видала до Українців за кордоном

відозву з закликом виконувати замах на польські дипломатичні уряди, щоби таким способом пімститися за польський терор і жорстокости по українських селах і містах. Таким способом — як пишуть польські газети, хоче та організація протестувати перед світом проти панування Польщі на українських землях і змагає до відірвання „кресових зем“ від Польщі. Польська преса наказує польській поліції цілком поважно ставитися до тих заповіджених Українцями погроз. Що з цього донесення правдиве — невідомо.

Вийшла книжка:

М. Драгоманів

Віра й громадські справи.

ЦІНА 30 сотиків.

Замовляти в кооперативі „ГРОМАДА“, Львів, Ринок 10. II. пов.

Redakcja Czas. „Hromadskij Holos“ Pr. 293/26
W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej!

Sąd okręgowy karny we Lwowie orzekł na wniosek Prokuratury przy tymże Sądzie, iż treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Hromadskij Holos“ Nr. 24 z dnia 19.6.1926 pod tytułem: 1) „Moralna rewolucja i hołodni“ między słowami: Hołodujuczym... a słowami: Zbiżża, 2) „Krowawi zaworuszczennia“ a) między słowami: Polszczy... a słowami: Robitnyky, b) między słowami ranyta... a słowami: Wono, c) od słów: Niczoho... do końca tego artykułu: 3) „Kulturnyj skandal“ między słowami: Franka... a słowami: w 1926 r., 4) „Socjalistyczno-radykalne wicze w Zborowi“ między słowami: Samostijn... a słowami: Ukrainsku zawierają znamiona ad 1), 2), 3) i 4) znamiona zbrodni z § 65 a) uk. uznat dokonaną w dniu 17.6.1926 konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego.

Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma by orzeczenie niniejsze umieścić bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. grudnia 1862 Dzpp. Nr. 6/1863 tj. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 400 zł.

Lwów, 19. VI. 1926.

Hawel

Проти чорносотенства.

Як лице стало відомим, що убійником С. В. Петлюри в московській Жид Шварцбарт, жидівська сіоністична преса підняла шумну агітацію в обороні свого одновірця. Ще не відомі дійсні мотиви вчинку Шварцбарта, ще не всім відомо з чийого наказу він стріляв, але вистарчило, щоби той Шварцбарт сказав, що він зробив це з пієти за погроми на Україні, щоби жидівська преса повірила йому на слово. Частина тої преси в своїй безсоромності посунула так далеко, що на цілу визвольну боротьбу українського народу кинула клевету погромництва. Очевидно, що це викликало справедливе обурення і відпир з української сторони.

Та на жаль частина української преси у своїй відповіді на наклепи деяких, тих надто відважних у словесній боротьбі, жидівських газетярів, пішла за їх поганим прикладом.

Деякі українські часописи, на чолі з чорносотенною, хомишинівською „Новою Зорею“ використовують цю полеміку для ширення погромницької агітації. „Нова Зоря“, „Новий Час“, нагадують своїм читачам, що Жиди замучили Христа, забувають очевидно додати, що Христос походив теж з жидівського народу.

Український працюючий народ мусить виразно відмежуватися від цього чорносотенно-погромницького вереску. З цілою рішучістю осуджуємо само убійство С. В. Петлюри та відкидаємо цю нікчемну клевету, яку кидають на український народ, ті жидівські газетярі, які всю визвольну боротьбу українського народу зводять до жидівських погромів. Але з тою самою рішучістю мусимо протиставитися протижидівській агітації. Бо ця агітація принесе користь лише національним і клясовим ворогам українських працюючих мас. Вона відвертає їхню увагу від безпосереднього завдання боротьби з політичним і клясовим поневоленням. Вона напевно не пошкодить жидівським п'явкам-капіталістам, але звертається серед наших відносин проти жидівських працюючих верств, якраз тих, які в нашій боротьбі повинні стати по нашій стороні, по стороні і визискуваних. За писанину кількох жидівських газетярів не можна робити відповідальним цілого жидівства, так само як за невідповідальну писанину редакторів „Нової Зорі“ чи їх побратимів не може поносити ніякої відповідальності українське селянство чи робітництво.

Головний Секретаріат УСРП видав в тій справі окремий обіжник до всіх партійних організацій, в котрім доручив їм звернути на це свою увагу та вияснювати масам українського селянства й робітництва, що ця негідна погромницька агітація відвертає увагу українських мас від їх безпосереднього завдання, безкомпромісової боротьби проти

та економічного визиску, через польський і жидівський капітал, а звертається звичайно проти неповинного жидівського робітництва та ремісництва. Жидівським робітникам і ремісникам треба з другої сторони вияснити, що пропаганда антесемітизму серед українського народу буде зовсім неможливою та остане без наслідків, коли вони стануть твердо по стороні україн-

ського працюючого народу в його соціально-боротьбі.

Під поліцейським кнутом.

Оден страшний образець поліцейського урядування і нелюдського насміху польського старости в українському повіті — подав „Роботник“ з 17. червня 1926 р. Дня 6. червня спилась поліція у Циганах пов. Барановичі до безтями, вийшла на вулицю і шаблями била та розганяла мешканців. Тих, що їм ставляли опір, арештували. Тому, що поліцейські з перепиття не тямали навіть, що роблять — арештовані вийшли. На другий день у село віхало 12 кінних і 4 звичайних поліціантів. Знов закували кількох людей в кайдани і били шаблями дітей і жінок. Вечером прибув до села староста і при переведенні слідства дивувався, „чому поліція невістріляла всього дрантя“! Коли село побачило, як староста урядує, розбіглося по полях.

В селі Гайнінці поліція вмішується в спір селян з поміщиком Славінським, б'є людей по лицю, а п. Славінські заявляє, що: „бити в морду і в доску — це все одно, з людей треба шкіру дерти“. Війт тої громади стоїть на сторожі селянських прав сервітутових. Зате порвано війта (солтиса) дня 8. червня на віз Славінського, арештовано його 85-літнього батька, а дітей, жінок і селян побито і поранено. Між раненими в одна вагітна жінка і 90-літній старець Фома Татаринич. Вечером поліція арештувала тяжко ранених. В селі Ососи поліція била війта за те, що стояв по стороні громади в спорі о сервітути з поміщиком. В цьому селі поліція поранила 14 осіб і арештувала 6. В містечку Медведиця дідич Райскі відгрожувався селянам, що зле з ними буде, коли дальше будуть користати з відвічного права випасу. І там поліція станула по стороні дідича. Є арештовані і ранені.

Цей, хто подав це все до відома, пішов до старости в Барановичах. Староста боронить поліцію і дідичів. І цинічно хвалить „добре серце“ Славінського. Він каже:

„Панове нарікаєте на п. Славінського, що це лихий чоловік. Дам панам доказ. Перед роком скрадено в Савейках солонину. Арештовано 2 людей, що їх підозрівали о крадіж. Поліція на постерунку „застосувала інквізицію, арештованих кинула в пивницю і припалювала їм свічкою п'яти. Коли п. Славінські почув зойки, запротестував проти цього рода слідства“.

Припалювала свічкою п'яти. Поліція!!

А п. староста так спокійно про це говорив, неначе про звичайну в него річ. Ще хвалить п. Славінського за його добре серце. Бо інші навіть вусом не моргнуть.

І староста пальцем не рушить і спокійно урядує як урядник Річипосполитої польської в повіті, в яким живе українське безправне населення!!

3 партійного життя.

Дня 21 червня ц. р. відбулася в Яворові повітова конференція УСРП, на яку прибуло 52 делегатів, котрі заступали партійні громади Яворівщини. Делегат Головної Управи УСРП т. Курах реферував про сучасне положення на західно-українських землях та завдання УСРП. В дискусії над цим рефератом забирали слово

делегати партійних громад та висказували свої побажання в напрямі організаційного руху. Справедливість вимагає вигнати, що Яворівщина під оглядом організації нашого партійного життя скорим кроком іде вперед та виказується значними успіхами. Роботу започаткували й ведуть на місцях такі самі селяне.

3 вічевого руху.

Соціалістично-радикальне віче в Канафостах у Рудеччині. На другий день Зелених Свят скликала Повітова Управа УСРП Рудеччини віче в селі Канафостах. Прибули на це віче селяне з Канафостів, Воциньєв, Мокрян, Розділович, Костельник, Угерєць і інших околичних сіл. Претседником віча вибрано місцевого господаря тов. Петра Гердецького, заступником тов. Дмитра Посивича, секретарем Михайла Подулуку. Про політичне й господарське положення українського селянства реферував тов. Михайло Матчак, про організаційні справи тов. М. Рогучий.

Була на вічу також ліва «опозиція». Її бекседник дав УСРП за те, що належить до «амстердамського інтернаціоналу», що ширить роз'єднання між українським і польським народом, запевняв, що Соціалістична Федерация це конституційна держава і закликав до боротьби з жидівською колонізацією. Учасники віча сердешно сміялися, слухаючи таких теревенів.

Невдачне віче прихильників польського Бриля в Селисках коло Львова. На день 20 червня запроваджено в доокочинних від Селисках віче польського посла Бриля в Селисках. В самих Селисках знав про це віче тільки хіба оден Гаврило Ільків (чому така тайна?!), який знахався з польською партією Бриля, бо сподівався, що та польська партія принесе йому більше користі, як українська. В останнім часі Бриль на загал став дуже багато обіщувати. Хоч він у своїм голосує за правительством і старостами, за колонізацією та осадництвом, то на вічах, скликаних для укр. селян, дуже дає польських буржуїв і старостів і осадництво і колонізацію. Крута душа. Старости помагають Брилеві тим, що деколи усувають наказних війтів, аби лишень Бриль стягнув українського селянина до своєї польської партії. Так і зайшов у польську партію Гаврило Ільків зі Селисках. На віче приїхав тов. Павлів і приїхало кількох делегатів з УНДО. Чекав Ільків на своїх панів, але воли його здурили. Мусів Ільків на свій сором по трьох годинах даремного чекання на масне панське слово занови громаді, що польське віче в українській громаді не відбудеться. Тільки й сміха було в громаді. Слід замінити, що громадяне в селі хоч поволі, але вперто працюють, щоби йти за духом часу й набути освіту і виробитися політично. В селі є сильний гурт соціалістично-радикалів. Вони щиро взялися за будову власної хати для чит. «Просвіти». І збудували в гарнім місці прегарну хату. Ільків хіба тільки шкодив. Дуже багато праці вложив в цю справу Виділ «Просвіти» і громадяне, як Подвірний і другі.

Боротьба проти чехізації на Підкарпатській Україні.

(Допис з Підкарпаття).

Після видання славнозвісного закону про чехословацьку державну мову, чеський уряд зустрівся з таким явищем, як опір тій примусовій чехізації Підкарпаття. Численні збори по містах, містечках і навіть селах Підкарпатської України підняли рішучий голос протесту проти зведення української мови на Підкарпатській Україні до мови хатнього вжитку. На цей всенський національно свідомий рух дуже криво дивиться чеський уряд, який очевидно з Підкарпатської України хоче зробити чисто чеську країну.

В ширенні національної свідомости підозрівав чеський уряд Українців, які походять зі Східної Галичини та зачинає їх проганяти, побоюючись тільки їх впливу на розвиток національного самопочуття.

Се безперечно початок боротьби від-

критичними методами, бо до цього часу вона проводилася „демократично-гуманними“ методами. Чехізацію до цього часу уряд Шведли вів у той спосіб на Підкарпатській Україні, що підтримував проти українського національного визвольного руху русифікаторський, реакційно-попівський рух, на чолі з так званими „духновичовцями“. Ведучи цю провокацію нацьковування русифікаторів на український національний рух, Чехи одночасно намагалися тишком-нишком закріпити командні культурні позиції за чеською культурою. Осередком чехізації є газета „Podkarpatski Hlasy“, що виходить уже кілька років в Ужгороді.

Але рік за роком зміцнювався український національний, по духові соціально-революційний рух. Школи, самодіяльні культурно-освітні гуртки, як наслідок післявоєнного пробудження широких, головним чином, селянських мас, зміцнювалися. За народною школою йшла організація шкіл середніх, особливо сільсько-господарських та педагогічних. Деяку роллю тут відіграла й українсько-галицька еміграція, яку з початку Чехи приймають досить радо.

Ниніж, коли мінється фронт національної політики чеської буржуазії, остання потрапляє дуже гарно поступати в суперечність зі своїми „гріхами молодости“, зі своїми „демократичними“ заходами перших років існування чесько-словацької республіки. Проведення в життя чехословацької державної мови се — початок довгої й тяжкої боротьби, що її поведуть усі національні провінції проти центрального чеського уряду, і в тім числі й Підкарпатська Україна.

Виразником думки чеської націоналістичної політики на Підкарпатті є вище згадана газета „Подкарпатські Гляси“. Її зачали видавати в замірі слідкувати за українським рухом... Ревність тої газети зростає скоро, а переходить межі всякої приличності від березня ц. р. Ось нехай послужить приклад. Минулого року січовики мали прогульку на конях з Ясіня до Квасів. Їх стрінула чеська буржуазія. Її страшно не сподобалися січовики, тому, що не шапкували перед нею. Зараз після прогульки брехлива чеська рептика „Podkarpatski Hlasy“ писала, що „Січ“ то є українофільська контрабанда, котра виступає проти держави і дістає фінансову підмогу від Українців зі Львова. Ті брехливі статті дано відповідь у соціал-демократичній газеті „Вперед“. Після такого облизня та газета трохи мовчала, а від березня зачала число в число вести штурм проти українського національного руху. Тупоголові редактори того чеського недолазка на українській землі вигадали що український національний рух на Підкарпатській Україні це тільки видумка одиниць. Також рух на Великій Україні та газетка змальовує як німецьку інтригу.

Чеські столипінці повторюють сюжет убогу „думку“, лише за первопричину руху уважають тепер большевиків. Ось що пише передовик „Podkarpatskych Hlasy“ з 1. березня ц. р.

„Комуністичний посол Мондок, що недавно одвідав СРСР, після свого повороту влаштував в Сваляві збори, де заявив, що він Українець та й усі присутні — Українці. Ся заява має для Підкарпатської Русі (так Чехи звуть Підкарпатську Україну), велике значіння

і змушує нас уважати на останні заяви Мондока“.

Та неправду пишуть „Подкарпатські Гляси“ про се, що рух почали комуністи-більшовики. Таж доки ще комуністи не зукраїнізувалися, то „Подкарпатські Гляси“ напали на січовиків. Брешуть всяко, як лише можуть, але їх брехня їм не вдається.

Але на жаль справа не стоїть так просто. І Чехи голосно про се кричать, бо небезпека поширення українського національно-визвольного руху полягає ще й у тім, що цей рух глибоко вже тепер зв'язаний із соціалістичним рухом.

Звичайно, се вже так було і буває, що основну роллю відіграє не „зла чи добра воля“ соціалістів, хочби й чеських, але повільний і певний процес усвідомлення підкарпатського селянства, що під гуркіт імперіалістичної війни шовіністів Чехів на Підкарпатті пробуджується до свідомого життя.

Скільки чеський уряд не вислав інтелігенції української, скільки не провів арештів по українських селах, то процесу національно-революційного йому не затримати! Не пощастило нікому його затримати на Великій Україні, то й не пощастило у нас на Підкарпатті Чехам. Навіть за допомогою Гагатковців, Каміньських, Штефанів і Куртяків.

Ми за Україну свою кров проливали, то й тепер гадаємо за неї душу й тіло положити, а своєї української національності не лишитися.

Селянин-уроженець Підкарпаття.

3 життя на Великій Україні.

Українізація «Коммуниста».

З днем 16 червня „Коммунист“, орган Центрального Комітету комуністичної партії большевиків України, який до цієї пори виходив в московській мові, виходитиме в українській. Редакція має очевидно з тим дуже багато мороки, опирається на останні ухвали Центрального Комітету що до українізації і виправдується перед московсько-жидівськими товарищами ось так:

В жадній мірі партія не збирається насильно українізувати селян і робітників не-Українців (а українське селянство то треба українізувати! — Ред.), що живуть на території України, однак з попередньою рішучістю партія продовжуватиме українізацію державного і сесійного власного апарату“.

Так отже сам орган Центрального Комітету стверджує, що тут ходить о це, щоби московські і жидівські урядовці на Україні навчилися врешті урядувати по українськи. Розуміється, користі з цього мало. Так, неначе польські старости навчилися урядувати по українськи, то з цього українському селянству і робітництву користі мало. Бо його працею, хлібом і багатством всеодно розпоряджатиме хтось инший, бо він має у своїх руках владу. Всежтаки останній крок українізаційної політики на Великій Україні дуже помітний. Замітні є також дальші уваги „Коммуниста“ з цього приводу:

„Ми на українізуємо з уряду безпартійних робітників не-Українців, але кождий член нашої партії, до котрої національності він себе не зараховував би, мусить знати мову більшости пра-

цюючих мас того краю, в якому живе. Українізація «Коммуниста» є дуже важним засобом українізації нашої партії“...

Центральний Комітет є певний, що через те не зменшиться число пренумераторів «Коммуниста», що він згідно з постановою Центрального Комітету (підкреслення всюди «Коммуниста») перейшов на українську мову... Українізація «Коммуниста» є засобом українізації партії. А українізація партії означуватиме величезний зріст її сил, засобів і зв'язків, гарантію несокрушимої стійкості совітської влади в нашій країні, гарантію її тіснішого зв'язку з другими братніми республіками, гарантію закріплення нашої сили на міжнародній арені“.

Ось причини, які примушують російських комуністів на Україні приступити до українізації впертих до цієї пори партійних товаришів і комісарів, які через 7 літ не встигли навчитися на українським хлібі української мови. Ці причини є, що: це стало умовою дальшого втримання влади в руках большевиків, дальше втримання України в рямцях СРСР і вперше виявляється потреба українізації також з огляду на міжнародне положення. Відко, що комуністична Росія мусить поступатися домаганням українських працюючих мас, побоюючись, щоби хтось їх стремління до повної незалежності й любови до своєї рідної культури та мови не використав в небажанім для Москви напрямі.

Тези Центрального Комітету КП(б)У що до українізації.

Щойно тепер комуністична партія большевиків України, зглядно її Центрального Комітету взялись за українізацію. Принаймні цього можна буде сподіватися з останніх ухвал, які прийнято одностайно на повнім засіданні Ц. К.

В своїх ухилах Ц. К. подає історію подій на Україні, закриває погромницький похід московських військ проти всього, що українське, а накидається на соціал-шовінізм українських партій: української соціал-демократії і української партії соціалістів-революціонерів. Їм закидається, що вони орієнтувалися на захід, а не на большевиків (котрі тоді їх били і про незалежність на ділі й слухати не хотіли: цього доказом ось хочби й це, що й сьогодні Москва панує над Харковом). Всежтаки неможливо большевикам закрити цілий свій колишній московський шовінізм і нетерпимість до всього, що українське. «Коммунист» виразно це стверджує: що українська партійна організація внаслідок недооцінювала значення національного питання в революційній боротьбі на Україні, а некорисні (?) товариши доходили даже до отрицання самого существовання української нації“.

І тільки (признає Ц. К.) з великим трудом і далеко не відразу вдалося це переломати. — Центральный Комітет КП(б)У ставить собі такі завдання в українізаційній політиці:

- Оволодіння українською мовою цілої партійної організації на Україні.
- Партійний провід в розвитку української культури.
- Большевицьке виховання окремих українських партійних кадрів.
- Закріплення України як держав-

ВІСТІ З ЛУГУ

**Про діяльність Лугових та Січових по-
жарничо руханкових товариств, про по-
жарництво, руханку, про виховання
духа й тіла молоді, про красу, відвагу
й посвяту для загального добра.**

Товариство „Січ“ в Поде- брадах на Чехії.

Головна мета, яка об'єднана коло себе учасників цієї організації в Подєбрадах, є студіювання і розрішення проблеми про систему морального і фізичного виховання та організації українських масових сил в руханкових товариствах. Під цими національними масами, учасники Т-ва розуміють демократичні верстви нашого селянства і по часті міщанства, а саме українського робітництва та частину нашої інтелігенції.

Товариство „Січ“ в Подєбрадах повстало 6 лютого 1925 р., коли по ініціативі г. Прокопова скликано січову нараду, на якій ухвалили заснувати наше Т-во і обрали старшину організації.

Для поширення серед української колонії в Подєбрадах січової ідеї влаштувано 1 березня м. р. публічну лекцію на тему: „Ідейні основи січового руху на Україні“, яку виготовив і вголосив К. Коберський. Зміст лекції охопив такі точки: Початок січового руху. Переслідування. Процеси. Укр. Січовий Союз. Укр. Січові Стрільці. Руханка. Пожарництво. Селянський підклад. Протикаризм. Рівність. Відродження історичних традицій. Тверезість. „Соколи“ і їхні „Січі“. Американські Січі. Чеські руханкові організації. Після лекції, яку слухало понад 20 осіб, відбулися живі і напкі дискусії, які затягнулися цю понад 4 години часу.

Дня 6 березня м. р. відбулися Установчі Загальні Збори Т-ва. На цих зборах затверджено проект статуту організації, що був складений на основі статутів Т-ва гімнастичного і сторожі огневої „Січ“ (вид. Львів 1922) і Т-ва „Січ“ з Наддніпрянської України (вид. Камінець Под. 1919 р.). Тоді ухвалено також проект ідеологічного правилника. Цей правилник під назвою „Ідейні основи січового руху“ згодом надруковано в журналі „Життя“, періодичному органі укр. соціаліст. молоді ч. 2 (5) ст. 16–20 з підписом „Тези Подєбрадської Січі“. Наші ідейні основи пізніше знайшли ширший відгук і ширі в календарі „Громада“ для робітничого народу в місті й селі на рік 1926, на ст. 64–68, автор П. С. повторив в обробле-

ній формі ідеологічний правилник нашого товариства.

Склад Т-ва на день згаданих загальних зборів утворився з 11 осіб. Збори обрали постійну старшину Т-ва в складі 5 осіб: К. Коберського, Ів. Прокопова, А. Кістя, Д. Михайлюка і Ант. Куциньського.

Дня 3 квітня м. р. заходом Т-ва відбувся реферат січового батька д-ра К. Трильовського: „Про родий і значіння Січі перед виною“. Цей реферат основателів перших Січей на Поліссі викликав живе й шире зацікавлення.

З бігом дальшого часу в Т-ві наступив період внутрішньої ідеологічної праці, що привела до принципового розрішення проблеми згаданої ці початку цього огляду. В результаті цих ідеологічних шукач в Т-ві вслідується пануюча думка, що „Січ“ дійсно є найпридатніша форма для організації українських національних мас коло руханкової справи.

В своїй системі організації, а почасті і в побутових традиціях „Січі“, стоячи на ґрунті справжньої демократичності, мусить також використати і втілити в свою працю богатий досвід як чеського „Сокола“ так і чеських робітничих руханкових товариств. Всі краєві досягнення згаданих братніх організацій, які будуть придатні для нашого ґрунту, треба перевести „Січі“ до себе.

Окрім того праця „Січі“ буде ісповною, коли вона не розривить в найближчий спосіб питання про організацію методу, якою виховувала Січовиків.

Старшина Т-ва на засіданнях 15 і 21 листопада м. р. виробила і прийшла п'ять докладів, який уявляє серію статей для журналів і газет, а може і для видання спеціальних книжочок січових підручників, які дадуть відповіді на такі основні теми: „Наші завдання і наш шлях (вступ), історія Січового руху, ідейні основи „Січі“, Січова організація, Січова руханка, Січові громадські завдання, Січові традиції“.

Ці теми виготовлюється в письмений формі і відчитується їх на загальних сходинах Т-ва. „Січ“ в Подєбрадах використала нагоду 30-літніх роковин смерті М. Драгоманова, щоб поширити цю ідею, на службу якій віддав все своє життя цей патрон багатьох Січових товариств у Галичині. Наше товариство взяло на

себе ініціативу по влаштуванню Драгоманівської святої академії, яка відбулася 26 грудня 1925 р. при участі коло 200 чоловік, членів укр. колонії в Подєбрадах.

Дня 17 серпня ц. р. відбулися Надзвичайні Загальні Збори Т-ва, на яких обрали нові органи управління та розглясно і ухвалено план діяльності Т-ва на 1926 рік.

До складу новообраної старшини увійшли: Ів. Прокопов, Василь Басилівко, Андрій Кістя і Антій Куциньський. В Резервну Комісію збори вибрали г. г. К. Коберського, М. Сасвича і Зину Куциньську.

Ухвалені план діяльності на обичайний рік позитивне виконувани слідуючих головних точок:

1) Виконувати намечений програм студіювання Січової проблеми, оголоживши ряд рефератів, які в писемній формі дають систематичний огляд правилників для Січових організацій.

2) Поширювати на основі інформації про діяльність Т-ва та про січову ідею. Для цього подавати до редакцій різних часописів та до видавництва відповідні статті, заметки та інші реферати.

3) Наложити тісні зв'язки з демократичними укр. емігрантськими організаціями, що приймають до спільної з нами мети про розширення проблеми про організацію, освітлення і виховання національних масових сил. Діяльність цю переводити в напрямку обміну думками і поглядами.

4) Наложити живі зв'язки з „Лугами“ у Львові з метою співпраці з ними.

5) Запровадити Січову руханку серед членів Т-ва.

6) Вжити заходів для пропаганди укр. народних танців серед подєбрадської колонії, аби поширити серед України те, що заклала тут школа Авраменка.

В цьому відношенні Січова праця може носити характер як допомоги та співпраці з іншими організаціями, що переводили вже це завдання, а також і самостійних заходів.

7) Закласти в Подєбрадах „Молоду Січ“.

Ось такий підсумок за рік січової праці, що перекладає участь нашого товариства поміж академічної молоді.

Ант. Куциньський.

3 „Союзу Селянських Спілок“.

КОМУНІКАТ.

Безплатного Бюро Посередництва Праці при Т-ві „Союз Селянських Спілок“, Львів, Ринок 10/II.

Вільні посади:

Чотири жінщині-кухарки, що могли вести самостійно кухню й помагати в дечім при господарстві.

Одного слюсаря-механіка, що міг би вести самостійно слюсарську роботу та направляти сільсько-господарські машини.

Одного мебльового столяра зі свідоцтвами пром. школи.

Шукають заняття:

Студент прав, посідає 4-літню практику в канцелярії адвокатській.

Хто з учительства рефлексував би на двомісячне безплатне удержання — зволить зголоситись до п. Гонорати Мрочковської в Радичах, пов. Мостиска.

Польські власті у спілці з капіталістами проти Селянської Спілки.

Коли приблизився речинець сплаву дерев'яних дарабів на Черемоші, керманічі здержалися від праці, жадаючи поміркованої ціни від кубіка,

ще меншої, як минулого року, рівноючи до курсу долара і доріжні. При тім стали робітники організуватися в „Селянських Спілках“ до оборони своїх життєвих інтересів. В той час треба було конче зробити віче керманічів у Яблоніці, для піддержання і вияснення становища. Але староство пішло на руку „Галицькій Спілці“ в Кутах і на жадний спосіб не хотіло дозволити на віче. А фірма деревна (Галиц. сп.) тимчасом дала пару бочок пива, збіжжа на „форшус“ і пр. і цим придбала кількох зрадників, які стали везти дараби. Однак тут вина властей. Друга справа: В днях: 9, 10, і 11. травня ц. р. переводили делегати „Сел. Спілок“ Загальні Збори у Довгополі, Стебнім, Перехрестних і Краснолі. Коли ж прийшли до Голова, тут прилетіли два жандарми — на телефонічне зарядження Староства в Косові — заборонили переводити Загальні Збори. Це саме сталося і в Ясенові горішнім. При тім жандарми заявили, що тут Сел. Спілки не треба, бо в Головах нема ні одного робітника! Делегат вислав телеграфічний протест проти цього безправства — до восводи. В старостві оправдувалися, що від внесення статутів нема ще місяць часу, хоч у дійсності уплило вже звиж півтора місяця. Статуту внесено 24. III., а Збори назначені на 11. V. А на річи є те саме, що в Яблоніці з керманічами. В Головах і сусідних селах живуть самі лісові робітники-бутинарі. Тепер саме починається сезон. Від Загаль. Зборів „Селян. Спілки“ у головній мірі залежало становище й акція робітників. Тому староста йде на руку спілці капіталістів, забороняє збори а за той час, усякі юди і зрадники ведуть свою, чорну роботу! Та робітники вже пізнають куди, і якщо йде й є готів на все, щоби лише досягнути свого. Гуи.

Зі світа.

АМЕРИКА вперше від часів світової війни має недобір з заграничної торгівлі. В 1919 р. Америка ввозила о 1 мільярд своїх товарів більше, як ввозила чужих. Але що року та сума зменшувалася, аж у р. 1926 виявилось, що за 1 місяці Америка ввезла на 135 мільйонів доларів товарів більше, ніж вивезла. Розуміється, що Америка зі своїм величезним і сильним господарством скоро поверне собі ту шкоду. Всежтаки виказується, що золоті часи світової війни для Америки минули. В грошовім обороті Зєднаних Держав Америки з іншими державами велику роль відграють проценти від позичених грошей, які доходять до 600 мільйонів доларів. Але таку саму кількість доларів висилають до родинних країв американські іммігранти-робітники та вивозять самі горожане-подорожні по світу. Тому вся увага американського торговельного і промислового світа мусить звернутися на те, щоби з одного боку вирівнятися в заграничній торгівлі і знову більше продавати як купувати, а з другого боку стягнути трохи від своїх довжників. З першою справою не йде легко. Американський товар зустрічає конкуренцію (як на приклад нафта, дріб і промислові

вироби), та його ціна мусить іти в до-
лину тоді, коли той товар, що його по-
требує Америка, як кавчук, кава, олово
ітд., ідуть постійно в гору. Тим більше
мусить Американці промишляти. І ось
він добачує свій ратунок тільки в цьому,
коли Європа зможе повернути до гос-
подарського здоров'я, зможе повернути
йому не тільки проценти й довги, але
також зможе купувати його товар. Що-
би ратувати господарство Німеччини,
позичив вуйко з Америки до 100 мільонів
доларів. І тепер мусить трястися над
здоров'ям Німця, бо що з хорого, за
проценти візьме? Позичив Бельгії 100
мільонів дол. на поправу валюти, а вона
теж 100 мільонів доларів проїла і ва-
люти не оздоровила. Позичили Італії,
а та всі гроші пустила на військо. По-
зичили Польщі, але й там влізли тільки
в біду і на холодне дують. Ось тепер
Америці треба роздумати, що робити,
щоби прийти до рівноваги. Підозріва-
ють, що деякі держави європейські від-
дають Америці свій довг у товарах. Але
американські промисловці є проти такої
сплати, бо їх товар лежить і фабрики
стають. Ось такі труднощі стають тепер
перед американським правительством.
Труднощі це того роду, що примушу-
ють Америку до цілком іншої політики,
яку провадить Європа.

В НІМЕЧЧИНІ відбулося всенародне
голосування над тим, чи належить
бувшим князям, королем та кайзерові,
яких змела з престолів революція 1918 р.,
якенебудь відшкодування за сконфіско-
вані маєтки. В цілій Німеччині йшла ве-
личезна агітація за і проти заплачення
відшкодування. В Берліні розвожено тя-
гаровими автами лівих і правих агітато-
рів. Всі вільні місця на домах заліплено
величезними афішами. Видко, що бувші
монархи не жаліли гроша на друк афі-
шів і на агітацію. За тим, щоби запла-
тити відшкодування, голосували і всіх
сил докладали великі промисловці, по-
міщики; взагалі ціла кляса капіталістів
і буржуазії станула на ноги, щоби стати
в обороні „святого права приватної влас-
ности“. Весь працюючий народ був за
тим, щоби такого відшкодування не да-
вати дармоїдам. Але виявилось, що го-
сподарська сила посідаючих кляс є власне
в цьому, що вони мають у своїх руках
капітал і варстати праці. Вони хопились
за методи нечуваного терору й заляку-
вання, щоби відтягнути маси від голосу-
вання. Фабриканти, банкири, великі зе-
мельні власники загрозили робітникам
і селянам, що викинуть їх з праці, коли
вони будуть голосувати. Також прави-
тельство і президент Німеччини Гінден-
бург стали агітаторами кайзерів і коро-
лів. Окремими письмами та заявами
отверто ставали по стороні оборони
„прав власности“ королівських фамілій.
Особливий терор панував на селі. То
й не дивниця, що процент голосуючих
на селі був малий. В деяких околицях
Німеччини голосувала всього четвертина
управнених до голосування селян. Всіх
управнених до голосування було в цілій
Німеччині 39,593.362. За тим, щоби не
дати відшкодування голосувало 14,440.800,
за тим, щоби дати 5,884.670 а пів мільона
карток уневажнено. Таким способом го-
лосувало до 36-3 відсотків управнених
до голосування. Щоби дійсно не прий-
шло до заплачення князям відшкодування,
треба було, щоби за тим внесенням го-

лосувало око́ло 19,800.000 голосів. Так
отже бракувало 5 і пів мільонів голосів.
Справа остала невіршена. Вона верне
знову до парламенту і там правительство
так уже покрутить, щоби й царенята
трохи обнизили свої вимоги і в парла-
менті найшлося більше послів, що го-
тові погодитися з меншими претенсіями
бувших монархів. Останній вислід голо-
сування ратує Німеччину від кризи на
становищі президента держави. Гінден-
бург виразно заповідав, що на випадок
некорисного для королів вислуду голосу-
вання, він не підпише закону проти був-
шого свого зверхника кайзера Віль-
гельма. Тепер він спокійний. І успокої-
лося в хаті бувшого кайзера в Голландії
в Доорн. В часі голосування приходило
до бурливих заворушень. Особливо бун-
дючно виступали монархістичні боївки,
які просто нападали на голосуючих. І хоч
буржуазна німецька преса хоче закрити
випадки терору і поліційних насильств,
то всього не вдається закрити. До кро-
вавих заворушень прийшло в Галле,
в Берліні, Магдебургу і інших менших
німецьких містах.

В ЧЕХОСЛОВАЧЧИНІ притихла
в останнім часі національна боротьба.
За те розгорілася боротьба поміж пар-
тіями аграрницькими, що заступають
інтереси дідичів і багатих селян, а пар-
тіями робітничими. Партії аграрницькі
цереперли в соїмі заведення мита (цла)
на провіз збіжжя із заграниці, щоби від-
нести ціну збіжжя. Знову партії робіт-
ничі дуже завзято поборювали цей за-
кон. Цікаво, що при тій справі поділи-
лися чеські і не чеські партії. З одного
боку за митом були Чехи, Німці і Ма-
дири (аграрники), а з другого боку проти
мита були також Чехи, Німці, Мадари
і Українці (робітничі партії). Робітничі
партії — соціал демократи й комуністи
вели завзяту обструкцію в соїмі проти
мита а в містах уладжували великі де-
монстрації. При тих демонстраціях при-
ходило до гострих і кровавих сутичок
з поліцією.

Заведення збіжжевого мита заго-
стриє також заграничні відносини по-
між Чехією, а Мадарщиною і Польщею,
котрі вивозили багато збіжжя до Чехії.
Тепер цей довіз бувби утруднений через
досить високе мито.

У ФРАНЦІЇ провалилося правитель-
ство Бріана. Причиною тої чергової ду-
же тяжкої правительственної кризи у Фран-
ції є дальший спадок французького гро-
ша. Президент Франції Думерґ поручив
Бріанові утворити нове правительство.
Бріан пустився тепер шукати союзників
на право і залетів аж до вождя фран-
цузьких націоналістів Поанкарого. Та-
ким способом правительственна криза ки-
дає Францію в кліщі капіталістичної
клічки. Бріанові не вдалося змінити пра-
вительства і він мусів уступити місце
Ерріотові. Але й цей не зумів згурту-
вати для свого програму оздоровлення
Франції більшости послів у французьким
парламенті. Тепер творить нове прави-
тельство знову Бріан. Взагалі положення
Франції з огляду на жадання Англії та
Америци в справі сплати довгів і про-
центів є дуже тяжке.

В ТУРЕЧЧИНІ викрито заговор
проти президента Мустафи Кемала Паші
в Смирні. Заговорщики належали мабуть
до монархістичної партії. Арештовано до

20 послів і 30 заговорщиків, в яких най-
дено зброю.

В ПОРТУГАЛІЇ зачалася нова „ре-
волюція“. Називають її так як у Польщі
„військовою демонстрацією“. Але крові
не лється там багато. Генерал Гомез
Коста, котрий робив недавно з Кабека-
досом революцію, заявив своєму рево-
люційному зверхникові, що він хоче
бути на чолі правительства, бо така
а не инша є правдива воля революцій-
них військ. Кабекадос сховався в касар-
нях в Вазерні. Гомез Коста підійшов зі
своїми військами до столичного міста
Лисабон і заняв кілька укріплень. Біда
з генералами, що не дозволяють мир-
ному населенню мирно працювати.

В КИТАЮ довгий час не могло
прийти до порозуміння між побідними
генералами Ву-Шей Фу і Чанг-Со-Ліном.
Після довгих торгів згодилася генерали,
що в однім році буде творити китайське
правительство Ву Шей Фу, а в слідуєчім
Чанг-Со-Лин. До порозуміння прийшло
головним чином тому, що третій гене-
рал, їх ворог Фенг, який опирається на
большевицях, зріє у силу.

НОВИНКИ.

РЕВІЗІЇ У ЛЬВОВІ. Там собі у Вар-
шаві пробомкують о територіальній авто-
номії, а поліція польська на своїй тер-
иторії вже виконує свою автономію. Дня
19. червня напала львівська поліція на
приватні помешкання тов. головного се-
кретаря УСРП. Осипа Навроцького, тов.
д-ра Матвія Стахова та тов. Остапа Пав-
лова і перевела в їх хатах ревізію навіть
особисту. У тов. Павлова перевів комісар
поліції також особисту ревізію в його
дружини, що случайно приїхала до него
з провінції. Переведено також ревізію
в льокалі „Громадського Голоує“. Напад
тренав кілька годин. Між иншим забрано
матеріали, призначені до друку, через що
є опізнення з друком числа.

Але найцікавіше те: пощо роблено
ще майже в ночі ревізію в наших това-
ришів? Комісар поліції заявив Навроць-
кому, що поліція шукає за актами Се-
лянського Комітету Допомоги Голодую-
чому Селу. Але замість звернутися до
відповідального секретаря т. Навроць-
кого о потрібні вияснення, поліція пере-
вернула в гору дном річи тов. Павлова,
й Стахова і вкінці сконфіскувала таки
окрім актів комітету, ще дописи про
Селянську Спілку й ин.

Таким чином по розв'язанні повіто-
вих комітетів ударемнено ще й діяль-
ність комітету у Львові. Польське „мо-
рально-революційне“ правительство ве-
де отже ясну політику: українському
голдуючому селянству не помагав само
і не дозволяє помагати. То тільки на
польських безробітних стягають силою
на пошти і на залізниці також від Укра-
їнців.

Це буде для українських селян оден
доказ більше, що тільки в своїй хаті,
можна буде мати забезпечене життя.

РЕВІЗІЇ І АРЕШТИ ПРОДОВЖУ-
ЮТЬСЯ. В минулім тижні львівська по-
ліція арештувала урядовця „Просвіти“
п. Квасницю. Перевела дальше ревізії в
приватних помешканнях д-ра Палійчука,
студ. Кубацького, Цюлюги і інших.

ХТО ІЗДІТЬ З РОСІЇ В КАРЛЬСБАД? До війни вся російська аристократія, офіцери й кушці заливали Карльсбад грішми. Мали тут навіть свою церкву, свої готелі. Нині цього нема, дорога з Росії — страшенно коштовна, життя в Карльсбаді дуже дороге. Та всетаки цього року прибули до Карльсбаду гості з Росії. Хто в ті багаті люде, що можуть собі дозволити на такий люксус? Хто з „пролетарської держави“ виїздить на теплі води аж до Чехії?

Чеські газети подають імена цих щасливих одиниць, що можуть поратувати своє здоров'я в буржуазнім, розкішнім курорті. Газета „Чеське Слово“ (орган соціалістичної партії) дня 27. травня подає ці імена:

„З Ленінграду приїхали: Herr Schender Kreinen, урядник mit Frau Chaja. — Herr Abram Schoub — приватний. — Herr Samuel Judkowski, зубний лікар. — Herr Heinrich Hirszon, інженер“.

„З Москви приїхали: Frau Glafise Sak-Persina, зубна лікарка. — Frau Julie Bergman. — Herr Israel Chasanoff, урядник. — Frau Rebbeka Longina з дочкою Nechoim і сином Соломоном“.

От кому добре діється в совітській „пролетарській“ республіці!!

ДОЛЯ ПОЛІТИЧНИХ ВІЗНИВ В ТЮРМІ „НА БАТОРОГО“ У ЛЬВОВІ. В минулім тижні покінчилися свіжа голодівка політичних в'язнів в тюрмі на Баторого у Львові. В'язні домагалися окремих кель для політичних, дворазового проходу в день та усунення решітки при відвідинах родини. Всі ці самозі озумлі умови в культурних краях західної Європи, треба на львівському ґрунті під оком президента суду аж виберювати голодівками. Такі домагання ставлять в'язні що кілька місяців. Що отже робиться в тих тюрмах? В тюрмі при вул. Баторого знаходиться також відповідальний редактор тижневика „Світло“. Слідство, яке провадить суддя Косік веє, добігає до кінця і йде в напрямі обвинувачення з § 58 з. к. за поміщення кількох статей. В зв'язку з тим дійшло до відома, що поштові уряди ще в минулому році одержали наказ подавати постерункам призвища передплатників „Світла“. Це певно діється з усіма нелюбими українськими газетами ізгідно з засадою, що конституцію треба сховати до кишені.

ПОЛІТИЧНЕ ВБИВСТВО НА ВОЛНІ. Дня 19. червня вбито в Городку на Волні б. отамана Володимира Оскілка, який редагував хлібоїдецьку газету „Дзвін“. Справника вбивства не висліджено. Про причини вбивства ходять різні поголоски. Одні говорять, що Оскілка вбив якийсь селянин з особистої помсти, другі підозрівають тут руку большевиків, які побоювалися, що Оскілко в будучині може стати для них небезпечним. Розуміється, що ті поголоски є лише здогадами.

БАТЬКАМ ШКІЛЬНОЇ МОЛОДІ ДО ВІДОМА. Міські, а може й повітові шкільні ради посилають державних народних учителів від хати до хати, аби списували дітвору в шкільному віці, а надто доручують у Львові і мабуть по інших містах батькам, яких діти не записані до польських шкіл, візвання, щоб з новим шкільним роком записували діти до державних шкіл. Кожний батько-Українець повинен записати свою дити-

ну до рідної школи й звернути візвання шкільній раді з посвідкою управи української школи, що дитина записана до цієї школи. Це конче зробити, бо інакше шкільна рада може наложити на батьків кару, що їх діти не побирають ніякої науки, але батькам вільно послати свої діти до приватної школи, або подбати про їх домашню науку.

МУЗЕЙ КИЇВСЬКОЇ ПЕЧЕРСЬКОЇ ЛАВРИ. Київську Лавру, в якій до цього часу поміщалися інваліди, після цього, як відобрано її монахам, передають оце в розпорядження освітніх та культурних установ. В першу чергу поставлено в розпорядження лаврського державного музею Академії Наук. Там поміщено між іншими музеї книги, культив, архітектури, театральний музей, будинок учених і інших. Лаврську гостиницю віддано комуні пролетарського студентства.

ТОВАРИШІ! Кожному, хто бажає зросту й розвитку самостійної професійної організації українського селянства й робітництва, треба обов'язково купити й прочитати книжечку: **«Що таке «Селянська Спілка» і чому її треба закладати?»**

Ціна тільки 10 сот. На пошту 10 сот. Належитість вислати в поштових значках на адресу: **Адміністрація «Громадського Голосу», Львів, Ринок 10 II.**

Посмертна згадка.

ПЕЛИПЯК МИХАЙЛО, член УСРП та ріжних українських товариств в Берегах, Самбірського повіту, номер 23 травня 1926 р., проживши 28 літ. Покійний тов. Пелип'як був одним з найбільше ідейних громадян села Берегів. Він належав до голосних громадянських діячів. Він виконував лише совісно свої обов'язки члена ріжних українських організацій, а головну увагу увагу звернув на поширення соціалістично-радикальної думки поміж своїми товаришами. В 14-тім році життя вже був членом «Січ», та її орхестри. В 1916 р., вісімнадцилітній молодець, вступив в ряди У. С. С., та не довго довелося йому там побувати, бо вже в рік пізніше в б'ю під Ковохами новач у російській полон. Як полонений працював в катеринославських копальнях вугля, де набавився сухіт, які спричинили його передчасну смерть. Чоловік паскрізь ідейний, він школи не забував за це, що як свідомий український громадянин він має обов'язки супроти власного народу. Доказом його ідейності є хочби це, що на смертній постелі зі своєї нужденної праці призначив 3 морги поля на будову пам'ятника Франка.

З великим сумом супроводжали його товариші на вічний спочинок.

Спи спокійно, дорогий Товаришу, та знай, що ми, які осталися ще в живих, виконаємо заповіти Франка, котрого Ти старався наслідувати у своєму скромному, короткому життю.

Члени Громади У. С. Р. П. в Берегах.

Всячина.

Комуністична газета в Москві „Правда“ повідомляє про поворот заступника уповноваженого нафтового синдиката тов. Мальцмана з Англії до Союзу РСР. Вона пише: „Та скромна подія відмічена описом митового уряду всіх тих річей, які віз зі собою тов. Мальцман в подорожних пакунках. Подаємо цей митовий документ дослівно: „Чоловічого і жіночого біля 94 пар, мужеських одягів 4, вісім пар штанів і три піджаки, жіночих костюмів 2, одягів суконних 4, шовкових 9, літних 18, а всіх 33, три вязані кофти і 5 юбок, пальт 6 і відрізів

на пальта 4, ровер, обуви 18 пар, 5 капелюхів, 60 пар панчіх, 7 пар рукавичок, скатертей 12, простинь 15, хустин 30, салфеток 55, гарнітурів шовкових і вязаних 15. Митовий опис докладний. Ми пропускаємо дрібниці як: 4 костюми до купелів, пижами, парасолі, ковнірі, парукавки, капоти, горсети, торбинки, вишивки бархат, зеркала, посуду. Коротко сказати, 6 скринь, ще коротше — сотки кілограмів. Всі були перелякані, подавлені та розсіяні з причини такого гаянтерійного багатства. Певно, що він є представником! Алеж і 96 пар біля!!? Алеж 36 пар черевиків!! Алеж 33 одяги для жінки!! Ми дуже сумніваємося в це, щоби вязані комбінації і чудова капота, хочби й розкішна як мрія — була справжнім агітаційним засобом для російської нафти. Залишм на боці всі етичні моменти. Але коли той одягово-обувний магазин на колесах придбав собі тов. Мальцман за власні гроші, то яку платню отримує в нас цей представник з шістьма скринями „в руці“?! Скільки він коштує нашу державу?“

Стільки пише комуністична „Правда“ про свого товариша комуніста Мальцмана, який був високим урядовцем СРСР в Англії.

ЗЛОДІЙСЬКА ШТУКА. В минулім місяці порадив собі, якийсь дуже „промисловий“ чоловік у Львові дуже легко в набутті нового взуття. Замешкав в першорядній гостинниці і замовив пару чобіт у першорядного шевця з найкращого матеріалу. Погодився й на високу ціну, тільки бажав, щоби чоботи були до 24 годин готові. Шевець приніс чоботи в означенім речинці, але чобіт з лівої ноги був за тісний. Тому вернув шевець з чоботом до хати, щоби його виправити. Але, коли вернув до гостинниці, застав там тільки другого шевця, який носився з чоботом з правої ноги і шукав за тим самим паном, що представив себе за великого фабриканта з Познаня, а тепер щез як камфора. Вийшло таке, що в „промисловця“ з Познаня остала пара чобіт і в двох шевців пара. Тільки купця і його ціни не стало, бо виявилось, що замешкав він у гостинниці під фальшивим призвищем.

ЦІКАВА ПОДІЯ.

Під цим заголовком доносить нам оден передплатник з Полісся про слідуєчу подію. Його жінка захоріла на туберкульозу, так що мусіли новороджену дитину — хлопчика відняти від грудей. Тоді для успокоєння дитини мати нашого передплатника, а ніби бабуся дитини давала їй груди, хоч уже 8 літ минуло з цього часу, коли останнім разом кормила діти. І корм був добрий. Всі люде в селі цьому дивувалися.

Переписка Редакції.

Володава почта. Віт добродій — вірш не підписаний і неясний, тому не можемо помістити. — **Пишківці** пов. Городенка. Не прочитавши, не можемо нічого наперед сказати. — **Рудольфів коло Снятина.** Дописувачеві. Погано, коли так у вас діється. Може має якого ще свідка на подані Вами факти. Можливо члена УСРП. — **Старі Кути, пов. Косів.** Ваша допись потребує потвердження кількох свідків і ближчого пояснення.

Т. К., Рогатинщина. Вашого оголошення не містимо, бо його сконфіскує прокуратура „католицької“ держави. — **Дописувач з Озимини.** Цю справу ми вже порушували. Пишіть про щось друге.